

REDACTIA

Arad, Dealul Ferencz-utoca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 1/2 an 10 „
pe 1/4 an 5 „
pe o lună 2 „

Număr de Duminică pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscrisuri nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Dealul Ferencz-utoca nr. 20.

INȘERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și
inșertivalele sunt a se plăti
înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Sortisorii neșfrancate nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

Ioan Meșianu.

Reul cel mai mare, corôna tuturor relelor comise dela moartea mitropolitului Andrei în provincia noastră mitropolitană cu alegerile, se puse la Arad din partea sinodului diecesan de acolo în Februarie 1875, prin alegerea de episcop a protopopului Branului din archidieceșă Ioan Meșianu. Pentru-că la aceasta alegere toate instituțiunile și prașa bisericeii noastre se călcară în picioare. Dară anumit nu se luă acolo nici o privire la *pregătirile canonice* ale respectivului candidat, nu la *cualificațiunea* lui, nu la *viața* lui, nu la *gradurile ierarchice* și la *starea monachală*, nu la *praxa* cuviincioasă, nu la *nimic*, chiar la *nimic* din aceste recerințe canonice și calități personale, prescrise de biserica și cerute de spiritul timpului celui luminat, în care trăim.

Meșianu nici chiar filosofia după sistema veche nu o absolvă regulat. Eară în științele teologice, în învățăturile mai înalte ale chiemărei archiereștii, nu este versat, pentru-că n'a învățat nici o teologie sistematică, ci numai *cursul de un an* în primul an al venirei mitropolitului Andrei în Ardeal: atâta e tot studiul lui teoretic din teologie. Apoi să fie aceasta *cualificațiune* îndestulitoare pentru un episcop? Astăzi vedem, că dela un simplu preot din comunele rurale încă se cere mai mult, se cere adecă în parochiile de I-ma clasă în archidieceșă, absolvarea gimnasiului și a teologiei de trei ani în cursuri regulate. Dară dacă acestea se cer dela un preot de sate, cu cât mai mult trebuie să se pretindă dela un episcop, care are să întreaacă cu știința pre toți preoții și-e subordinati etc.

Meșianu după-ce învăță un an din științele teologice, cum se aminti,

se apucă apoi de economie, *speculă*, și treburi advocațesti de tot soiul, și altele de asemenea natură, cu care se ocupă densusul până chiar în timpul alegerii sale de episcop. El nu mai avu nici grije, nici timp pentru carte.

Protopopul Meșianu de când îi muri soția, și cu deosebire, de când pași în societate cu oamenii sei *»binesimțitori«* și cu Babeș, stîrnindu-i-se apetitul la episcopie, mișcă toate petrițele pentru a-și îndestuli acest apetit. Pentru aceea să nu ne mirăm, dacă la alegerile trecute de mitropolit și episcop, îl vedem dând mâna cu Babeș și cu ceilalți oameni ai *»treburilor«* din Sibiu și Arad, resbătînd toate părțile țerii dela Zernești până la Sibiu, Arad, Oradea-mare, Budapesta și Carloveș, umblînd în ruptul capului după mitre episcopesti și mitropolitane. Multe parale îl costară pe el acele drumuri și alegeri. El *»insuși să fi mărturisit«* cătră oare-cine, după alegerea de mitropolit alui Ivacicoviciu și cea de episcop la Arad în 1875 *»ca 10.000 fl. ar fi spesat«* până atunci. Mai încolo, el însuși zise cătră oare-cine nu odată numai: *»ce tot amintești de morală, nu știi că astăzi mori de foame cu morală? Eară cătră altul se exprimă: »învățatură, neînvățatură, bani să ai, că cu bani cumperi împărăția!«* Și el avu dreptate — *»ut figura docet!«* (»Cele două congrese naționale bisericești electorale din 1873 și 1874.« Sibiu 1875, pag. 86, 87).

Eată icoana fidelă, care ne arată cine a fost și cine e Mitropolitul Ioan Meșianu. Cele scrise la 1875 despre dînsul sunt perfect dovedite prin faptele săvirșite în curs de 23 de ani ca episcop în diecesa Aradului. Dumnezeu n'a putut să ne certe mai rău decât trimițînd pe acest om asupra noastră, care atâta rău a lăsat în urma sa, căci nu preamărirea lui Dumnezeu, ci preamărirea proprie îi este ținta vieții!

La 1899 când ne frămîntam cu alegerea de episcop întocmai ca în prezent, reșosatul mecenat al gimnasiului din Brad, Teodor Papp, advocat în Baia-de-Criș, ne scria următoarele reflexiuni privitoare la campania ce o purtam contra lui Meșianu:

„La anul 1874 zisei lui Cosma: mei frate, votează cu mine pe Meșianu”, pentru că știam treaba. Răspunsul fu: »az egyik... a másik...«*) Așa a și fost. Acum încă nu s'ar putea afirma altcum, decât atunci. Fondul causet nici unul nu-l spune decât poate eu, dacă m'ar întreba cineva. Cel dintâiu om a fost Sigismund Borlea, care s'a lăpădat de Meșianu, care l'a cunoscut mai de grabă: până a murit nu l'a mai putut îndupleca nime la *»reîntoarcere«*. Eu de 11 ani nu am fost la episcopia de acolo, nici n'am văzut pe episcopul, actualul mitropolit până în 7 Maiu 1899 forțat de împrejurări; partisan nu mă putu numi.

Ca Borlea și Teodor Papp au procedat față cu Meșianu și fruntașii aradanii Alexiu Popoviciu, Mircea B. Stanescu, Iosif Popoviciu, Iosif Boto, Dr. Selceleanu, protopopii: Vincențiu Șerban, Pentru Chirilescu, Ioan Rațiu, Meletiu Dreghiciu, Georgiu Vasileviciu, Ioan Țeran, cari încă la alegerea de episcop luaseră poziție contra lui.

O luptă continuă am avut cu acest archiereu pentru apărarea moralei și a instituțiunilor bisericești!

Acum earăși la luptă suntem chemați, și măsura-ne-vom forța noastră morală cu forța brutală a celui mai păcătos sistem.

Doamne al puterilor fii cu noi!

*) La alegerea de mitropolit.

**) Terminii nu-i putem reproduce.

»Sovintismul îl face pe marele ziar «B. Hirap» să scrie un articol de fond împotriva și a celor dela Curte, cari la balul de Curte au invitat și pe Consulul Liberiei, și în contra lui Dr. Steinacker, care este reprezentantul în Budapesta al statului Liberia.

»Intreabă anume: Cum se poate ca M. Sa să primească în casa Sa pe Steinacker, când acesta e osândit pentru agitație la 8 zile temniță?..

»Dar dacă M. Sa ar nutri idei ca ale numitului ziar, se mai putea oare ca un conte Andrassy și alții cari au fost »spânzurați în efigie« ca rebeli, să mai ajungă înalți dignitari?«

Dispoziția M. Sale.

»Ziarele din Budapesta înregistrează toate bunăvoința și grația ce M. Sa a arătat, cu prilejul »cercle«-ului ce a ținut la balul de Curte, baronului Fejérváry și contelui Andrassy. Toate spun că a fost vorba despre proiectul de lege militar...

»Când Fejérváry a spus care sunt dorințele opoziției, M. Sa a exclamat (nemțește): »El asta-i, și ce mai vor?«...

»Cel cari au fost la balul de Curte — scrie »Egyetértés« — peste tot s'au îndepărtat cu convingerea că în afacerile militare M. Sa nu este de loc concesiv...

»Cu toate acestea, scriu unisono ziarele opoziționale, lupta împotriva proiectului de lege militar va urma cu energie.

»Kossuthiștii iau deci lupta pe față în contra dispoziției M. Sale.

George Baritiu

și amicii săi.

— Corespondență. —

(Urmare).

15.

București, 11, Aprilie 1838.

Domnule și frate!

Iacătă-mă cam târziu gata a-ți răspunde la întrebările ce mi le făcuși din acel instinct național ce caracterizează pe Românii cei buni! Ar fi trebuit de mult să mă ușurez de această datorie, cu care m'am însărcinat de bună voce, făgăduindu-ți a te domiri asupra unor neîmpăcări ale D-Tale. Dar nici acum nu aștepta dela mine o dezvoltare întinsă de răspunsuri: o mie de greutăți, o mie de pedeci nu mă lasă ca să pot a-ți mulțumi curiozitatea, după cum ași dori. Cu toate aceste ce-ți scriu acum în nume de bine și mulțumește-te până când vremea și alte împrejurări mă vor înlesni ca să te pot îndestula după cum poștești.

Dumniata privești lucrurile țării noastre dintr'un punct teoretic; le privești addecă ca un filosof, cum ar trebui să fie. Eu din parte-mi le voiu privi dintr'un punct practic și mă voiu sili cât se poate mai pe scurt a-ți arăta pricinile, care opresc ori-ce înaintare spre bine, care stăvilesc ori-ce pășire spre fericirea după care oftăm.

Țara Românească obosită, după cum știi de

lungile, suferiri ce i-le pusese năpasta în spinare, vremele cele grele trecute, aveau trebuință de reformă. Întîmplările au adus cu sine ca să o dobândească. Regulamentul organic, afară de vre-o câte-va întocmiri barbare, este o carte sfîntă în care este brăzdat drumul fericirii țării românești. Dar ce folos când, atât dezvoltarea lui cât și punerea în lucrare a întocmirilor se face de niște oameni, care nu știu să pretuiească facerile de bine ale reformii, și pe care egoismul lor cel înghesuit îi face ca să-și bată joc și de cele mai sfînte întocmiri.

Dar Domnule! Regulamentul este în mâna aristocrațiilor, ei legiuiesc și ei escutează cele legiute. Acum, dacă voiu putea fi fericit ca să-ți arăt nimicia, înșelătatea și disprețul acestii caste urite, socotesc că și voiu fi isprăvit rola pe cât se poate, și D-ta vei fi luat o înțelegere de starea în care ne aflăm fără nădejde de îmbunătățire.

Nimic nu e mai lesne decât a-ți arăta că aristocrația noastră poartă întipărirea aristocrațiilor tuturor națiilor; cu aceasta deosebire însă, că aristocrația altor nații s'a silit totdeauna a-și îmbunătăți starea sa, în vreme ce a noastră se înrăiază din generație în generație, se prăpădește singură pe sine și trage în prăpastie nația întreagă, care este osândită să plătiască păcatele ei. Aristocrația noastră este fără creștere și săracă, două defecturi care nenorocesc țara. Cât pentru creșterea ei intelectuală și estetică, maimutează superficialitatea Franțuzilor fără leac de soliditate, fără principie și fără nici o ispravă. M'ași mulțami, când și creșterea aceasta rea ar fi comună, publică și în armonie pentru toți; dar individualismul a biruit și casa fiecăruia aristocrat este școală, în care fii săi se mănjesec cu limba numai franțozască și grecească, fără a învăța românește nici

măcar să scrie; ajungă să știe a să iscăli. La o creștere atât de individuală, atât de superficială ei abia învăță să cunoască după idee slobozenia, dreptatea, patriotismul și altele ca acestea.

Dacă creșterea intelectuală este într'ășa proastă stare, te încredințez, Domnule, că creșterea morală este ca totul nebăgată în seamă. Ași putea zice, că moralitatea nici după nume nu se cunoaște, necum să se practiceze; moravuri bune nu se pomenesc; ocară le este cinste, nedreptatea dreptate, tirănia slobozenia și virtutea tot felul de viții. În scurt, aristocrația noastră, în diametru, nu scie ce e moralitatea și Dumnezeu!

Pe lângă acest defect al necreșterii aristocrației noastre se adaogă sărăcia ei cea mare, domnule! Din familiile cele mari abia 2—3 nu sunt datoare vindute; celelalte trăsesc prin silnicie. Sărăcia cea mare nu împedecă pe aristocrații de a cunoaște miș de trebuinți de prisos; s'ar zice că Viena, Parisul și Londra lucrează ca să îndestuleze aristocrația țării românești, care fiind săracă își vinde cinstea, își vinde dreptatea, își vinde țara, ca să-și câștige bani să-și mulțumească desertăciunea. Nu e nimic legiuit, nu e nimic sfânt, care să nu fie mijloc de speculație, cu care aristocrația să astupe găurile sărăcii ei mari. Pot zice, că țara românească întreagă locuește în bordeiu, umblă desculță, mănâncă mămăligă de meu ca să îndestuleze luscul aristocrației noastre care n'are soț nici într'o parte a Europei.

(Va urma)

Foamete în Bihor.

În ședința Dietei din 7 Februarie deputatul Bartha Ferencz a adresat ministrului de interne și ministrului de agricultură — cu privire la foametea ce amenință populația mai ales în cercurile Vășcău și Beiuș din Bihor, următoarea interpelare.

1. „Are ministrul de interne și ministrul de agricultură cunoștință că în urma rodului nefavorabil din anul trecut în cercurile Beiuș și Vășcău din comitatul Bihor populația este expusă la crâncenă miserie și mil și mil de înș sunt expuși foametei?”

2. „Are cunoștința ministru de agricultură că contingentul vitelor în comunele situate în cercul Beiușului din zi în zi pere deosebi în urma regulării urbariale și prin aceea, că episcopatul gr.-cat. a cărui domenii se estinde pe teritoriul acelor comune, la esarândarea prin licitație a pășunatului în cei din urmă 10 ani în multe locuri a urcat cu peste 500% arânda, ce l-a succes astfel că nearendând mai multe locuri de pășune de munte și prin urmare rămânând comunele acolo fără pășune, au năvălit asupra pășunatului comunelor vecine și aceste la rândul lor au năvălit asupra pășunatului altor comune învecinate și așa ca să nu le rămână vitele fără pășune și să se prăpădească, la licitații din an în an cu sume enorme sunt siliți să liciteze unit peste alții?”

3. „Cu privire la lipsa în grad mare de pășune este hotărât ministrul de agricultură a face dispozițiune, că pădurile care stau de peste 20 ani sub stăpînire atât, în cercul Beiușului cât și în al Vășcăului (în domeniile episcopatelor rom. cat. și gr. cat.) să se absove de opreliștea pășunatului?”

4. „Dacă domni ministri ar avea cunoștință de marea miserie și foametea care amenință populația în aceste cercuri, ar fi dispuși a veni în ajutor prin împărțire gratuită de sămânță?”

Ministrul president Széll ca ministru de interne fiind de față a răspuns îndată. A declarat că guvernul va cerceta lucrurile și ministrul de agricultură încă se va ocupa de afacere. Cât privește miseria va face grabnice dispoziții pentru ajutorarea populației.

Vom reveni.

Vorbirea contelui Andrassy.

(Urmare și fine).

Szatmári Mór: Și art. de lege II. din 1840? (Sgomot mare și neîntrerupt în stânga extremă. S'auzim! S'auzim! în dreapta.)

Leszkay Gyula: Dacă le-ar spune această vr'eun deputat sas, ar mai merge! Lengyel Zoltán. Un sas pentru acestea ar fi dat afară din parlament.

Thaly Kálmán: Academician maghiar vorbește așa: (Sgomot prelungit în stânga

și în stânga extremă. S'auzim! S'auzim! S'auzim! în dreapta.) Acuma nu vorbim că la începutul secolului procedura această legală fost-a corectă ori nu, fost-a maghiară ori nu. Fapt e, că așa a fost. (Așa-i! Așa-i! în dreapta.) Pentru-a-că e fapt, că...

Ugron Gábor: Dar a fost abus. (Sgomot în stânga. S'auzim! S'auzim! în dreapta.)

Leszkay Gyula: Nu se poate face provocare la un abus. (Sgomot mare în stânga extremă.)

Contele Andrassy Gyula: N'a fost nici abus pentru-că importanța limbii naționale pe vremea aceea încă nu era mult considerată. (Strigăte sgomotoase în stânga extremă: Nici azi nu e!)

Ugron Gábor: Numai magnații n'au considerat o (Sgomot lung) Contele Andrassy Gyula: Eu dar constat numai faptul juridic. (Sgomot mare în stânga și în stânga extremă S'auzim! S'auzim în dreapta. Presidential sună.)

Thaly Kálmán: Nu fapt juridic ci abus! (Sgomotul neîntrerupt Strigăte sgomotoase din dreapta: S'auzim! S'auzim!)

Contele Andrassy Gyula: ... că n'a fost decretată limba de stat maghiară (Acea nici nu trebuie decretată) Sgomot mare în stânga extremă, S'auzim! S'auzim! în dreapta. Presidential sună) Legea din 1847 a lăsat obligativitatea limbii maghiare peste cele mai multe funcții ale vieții de stat.

Szederkényi Nándor: Peste toate. Contele Andrassy Gyula: Nu, peste armată n'a fost decretată decît pentru corespondența și și acolo zice că autoritățile superioare ale armatei nu sunt obligate a corespunde ungurește. (Așa-i! Așa-i în dreapta.)

Babó Mihály: Asta nu o zice: Asta nu e în lege!

Contele Andrassy Gyula: Asta o zice! Dar asta nici eu se știe aci.

Legea din 1868, legea despre naționalități o spune clar, că limba maghiară este limba de stat în Ungaria. Întrebarea este deci, că poate se generaliza această dispoziție și asupra instituțiilor comune, da sau nu? Transacția din 1867 stabilește că acele legi cari modifică afacerile ce privesc instituțiile comune, cum să se facă; o spune că guvernele să se întrunească, ca legile cari se înființează să stea pe temel de principii comune. Legea din 1868 nu s'a făcut așa, fiind-că nici n'a avut scopul a introduce dispoziții relative la anume instituții, la instituții comune că numai guvernarea internă a regulat-o cu privire la limbă. Deci a voi a aplica legea din 1868 asupra instituțiilor comune, înseamnă a voi a aplica legile înființate pentru afacerile maghiare asupra afacerilor comune adevă, în mod automat a face mereu să dispară afacerile comune. (Așa-i! Așa-i! Sgomot mare și strigăte în dreapta: Asta ar fi corect.)

Babó Mihály: Și Dr. Árk. Ferencz și Andrassy au promis-o, că situația așa va dispărea (Așa-i! Așa-i! în stânga extremă.)

Contele Andrassy: N'au promis-o nici odată! (Așa-i! Așa-i! în dreapta: Sgomot și intreruperi în stânga extremă.)

Ministrul președinte Széll: N'au promis-o nici odată. (Sgomot în stânga.)

Lengyel Zoltán: După acestora trebuie să constatăm că există Ungaria ori nu?

Sgomot mare în stânga. S'auzim! S'auzim! în dreapta.)

Președintele: Cer liniște, domnilor deputați.

Rátkay László. Taci contele Andrassy! (Aprobare sgomotoasă în stânga extremă.)

Contele Andrassy Gyula: Taci D-ta, domnule Rátkay! (Aprobare în dreapta. Sgomot lung și neîntrerupt în stânga extremă.)

Rátkay László: Dacă vr'an deputat al naționaliștilor vorbește așa, este tipat afară. (Așa-i! Așa-i! în stânga extremă. Sgomot mare și neîntrerupt. Strigăte în dreapta. S'auzim! S'auzim!)

Contele Andrassy Gyula: Pe acela care dubită în patriotismul meu, îl disprețuiesc. (Aplause prelungite în dreapta. Sgomot mare în stânga extremă.)

Kubik Béla. Duvedește cu fapte, frașele nu pițesc nimic. (Sgomot neîntrerupt. S'auzim! S'auzim! în dreapta.)

Președintele: Rug a nu conturba încontinuu dezbateră cu intreruperi. (S'auzim! S'auzim!)

Contele Andrassy Gyula: Protestez că cineva să aibă dreptul a dubita fiindcă sunt de păreri contrare cu ale D Voastră, cu frașele D Voastră, că în mine să fie altceva decît iubire de patrie. (Aplause frenetice în ureapte Mișcare și sgomot în stânga.)

Kubinyi Géza: Dela Lengyel Zoltán vom învăța patriotism. (Sgomot în stânga extremă.)

Szatmári Mór: Nu ne terorizați aici (Sgomot mare.)

Președintele: Cer liniște.

Contele Andrassy Gyula: Colegul deputat Komjáthy a zis că este servilism a a asculta porunca Regelui ca limba germană să fie limba în serviciu a armatei, pentru-că aceasta e ilegal.

Komjáthy Béla: Ilegal! O susțin! (Strigăte în stânga extremă! Așa-i! Conțestări în dreapta. S'auzim! S'auzim!)

Contele Andrassy Gyula: Eu susțin că este de datorința strictă a fiecărui cetățean a o respecta, pentru-că nu e ilegal! (Sgomot mare în stânga extremă și strigăte: N'o respectăm!) pentru-că este între margini legale. (Așa-i! Așa-i! în dreapta. Sgomot și conțestări în stânga extremă.)

Ugron Gábor: Regele maghiar nu poate fi neam. (Aprobare în stânga.)

Contele Andrassy Gyula: Nici nu este (Așa-i Așa-i! în dreapta.)

Contele Andrassy Gyula: Recunosc că Regele putea tocmai așa hotărî altă limbă, limba maghiară.

Lengyel Zoltán: Nici n'ar fi putut alta hotărî (Așa-i! Așa-i! în stânga extremă. Strigăte în dreapta: S'auzim! S'auzim!)

Președintele: Pe deputatul Lengyel Zoltán îl îndrum la ordinea!

Contele Andrassy Gyula: ... și dacă n'a făcut-o a fost condus numai de motive de oportunitate, pentru că n'a voit ca armata să devie un turn babilonic. (Sgomot mare și conțestări în stânga extremă.)

Ugron Gábor: Un turn babilonic! 600.000 mil oameni nu sunt turn babilonic (Aprobare și strigăte în stânga Așa-i!) asupra suveranității națiunii nu începe ludoială! (Așa-i! Așa-i! în stânga extremă.)

Contele Andrassy Gyula: Colegul meu deputat o respinge această indignaș. Are dreptul sa se indigneze. După priceperea sa (Sgomot neîntrerupt) poate avea dreptate dar în sfârșit părerile sunt deosebite (Strigăte în stânga extremă: Cu privire la maghiarime nu sunt deosebite).

Rigó F.: — Du te la Viena. Noi suntem maghiari! (Aprobat în stânga.)

C. Andrassy: Duceti-vă D voastră, cel puțin voi putea vorbi! (Liniște în dreapta. Sgomot în stânga.)

Președintele: Binevoii a l asculta pe orator! (S'auzim! S'auzim! în dreapta. Sgomot în stânga extremă.)

Leszkay Gy.: O astfel de vorbire n'o poți asculta! Du-te în Reichsrat! (Aprobat în stânga. Mișcare în dreapta.)

Szatmári M.: Împăratul e aici, de aceea vorbești așa! (Contraziceri în dreapta.)

Rigó: Astfel de lucruri nu ne spune nici chiș F. j. é. v. á. y! (Sgomot.)

Președintele: Mă rog de liniște! (S'auzim! S'auzim! în dreapta.)

Luszth Gy.: Aceasta e arumul ce duce la scaunul de prim-ministru! (Sgomot neînțecat în stânga esremă. S'auzim! S'auzim! în dreapta.)

Szatmári M.: Împăratul Austriei e aici! De aceea vorbești așa! (Sgomot.)

Președintele: Mă rog de liniște! S'auzim! S'auzim!)

Mezőssy B.: Tatăl d-tale n'a vorbit așa. (Neînțecat și sgomot în dreapta. S'auzim! S'auzim!)

Szatmári M.: Nu zău! La 1868 nu așa a vorbit contele Iuliu Andrassy!

Cont. Andrassy: Vă întreb, ce vore-ce indignarea a voastră e atât de mare... (Strigăte în stânga extremă: Cu drept! Sgomot mare.)

Președintele: Mă rog de liniște, st. domni deputați, căci altminteri ași fi silit să îndrum la ordinea pe domni deputați cu numele. (S'auzim! S'auzim!)

Contele Andrassy... Întreb de d voastră domnilor, care e interesul mai vital al unui om și al unei țări? Interesul vital e acela, să-i fie cu putință să se apere. Dacă cineva e de părerea aceea — de care sunt eu, deoarece nu mă bucur de aceea înțelegere, ca d-voastre domnilor, — dacă e de părerea, că mai bine își va putea apăra patria, sau în momente primejdioase mai bine își va putea asigura existența...

Szatmári M.: Cu limba germană! (Sgomot.)

C. Andrassy... dacă dispune de o armată cu limba oficială unitară, (Strigăte în stânga extremă: De ce nu maghiară?) decât dacă n'ar dispune de o astfel de armată; slugarnic ar fi și trădător de patrie, dacă nu și ar apăra acest punct de vedere și n'ar dori în interesul patriei, ca ceea ce apără patria în momentele primejdioase, să i-se dea chiar și atunci, dacă d-voastre nu vă place, dacă rischează acuza, că nu și iubeste patria! (Așa-i! Așa-i! Aprobări vii în stânga. O voce din stânga extremă: E chiar așa!) Aceasta o voin profesă eu, ori câtă gură veți face, între toate împrejurările; dela aceasta nu mă voin abate nici când.

Primește proiectul.

În serios?

— În atențiunea dlui S. Moldovan. —

Articolul „Selbätecirea moravurilor“, publicat în coloanele acestui ziar, „a lovit cuiul în cap“ — de sar țandărele.

Rînd pe rînd au venit „ilustrii“, unul câte unul, să respingă lovitura, — începînd cu dl Meșter și strînd cu dl Ivan.

Această pleiadă de genii politici și modele sociale cuprinde în complexul său omogen, în afară de un domn Ionescu, și pe ilustrul „Tribunet“, pe valorosul literat și iscusitul politician român: pe dl Teodor Raica, profesor de limba română la liceul din Ploiești.

Și pe acest domn Raica, pe acest coleg și amic de „principii“ al dlui I. Lupulescu, pe acest providențial publicist, care în tovrășie cu Dr. Dăianu a decapitat și îngropat politicește pe șeful partidului liberal din România (pe dl D. A. Sturdza, care astăzi e prim-ministru), pe acest domn Raica, pe acest excelent profesor, care combate în „Conseruatorul“ pe ministrul de culte al României, pe dl Sp. Haret, pentru că „are vederi strimțe“, nu larg! — ca d-sa; pe acest autor de serii de articole la „Tribuna“, pentru cari vor plăti alții și altul va sta la pușcărie; pe acest om care dă publicității o scrisoare din care pot profita vrășmașii cauzei românești; pe acest domn...! în

!) Nu fac personalități, și de aceea nu voi su pomenese de afacerea cu „peștoarea“, — a cărei acte se găsesc la Tribunalul din Ploiești.

fine, pe dl Teodor Raica, — Răsu Șiriau a declarat în coloanele „Tribunet Poporului“ că nu-l ia în serios!

Răi face Rusu-Șiriau. O să l iau eu, — așa cum se cuvine.

Declar dela început, că nu voi face biografia dlui Teodor Raica — nu fac personalități — nici nu mă voi întinde asupra prodigioaselor d-tale activități în viața publică; voi căuta numai să stabilesc, dacă dl Raica este a se lua în serios ori nu.

Dl T. Raica e profesor (definitiv) de limba română; prin urmare, mai aproape decît ori-și-care altfel pregătit muritor, de-a fi scriitor, literat (ceea-ce nu împiedecă aspirății de ordin politic, ca de ex. de a parveni deputat în camera din București. Principiul: Höher Peter!).

Și este literat dl Raica!

La anul 1897 a publicat o broșură de „Studii literare“, pentru cari „Tribuna“ a făcut în curs de aproape patru ani o reclamă barnumiană. — Nu știu câte exemplare s'or fi vîndut!

În broșura „Studii literare“ se găsește și un articol (pardon: studiu!) intitulat: „Codrul frate cu Românul“.

În acest „studiu“, autorul caută să arate și caracterizeze, pe baza poeziei populare: a) deschlecarea din țeara Făgărașului, b) prima epocă a colonizării, c) forma doinelor, d) clasificarea după noțiunea botanică, e) caracterizarea celor trei epoci

(amintite) f) forma în raport cu fondul, g) întemeierea Moldovei, h) întemeierea Munteniei i) motivele deschlecării, j) epoca eroică (a neamului nostru), k) caracterele comune ale celor două epoci, l) epoca haiducească, m) caracterul haiducilor, o) cauzele haiduciei și p) nefasta domnie fanariotă.

Era cât p'aci să isprăvim cu literale alfabetului și tot nedumerit stău: ce rost are titlul „Codrul frate cu Românul“?

Dar eată „explicarea“ autorului!

„Una dintre poeziile lui Eminescu, scrișă în stîlul (sic!) și spiritul poeziei române populare (poate populare sau poporene dle profesor de limba română?) este și „Doina“ sa.

„În această poemie, atât de drăgălașă ca formă pe cât de admirabilă ca fond, poetul, plîngîndu-se de funestele urmări ale stabilirii străinilor la noi în țeară zice:

„Și desbracă țara sinul,
— Codrul frate cu Românul —
De secure se tot pleacă
Și isoarele îi seacă,
Sărac în țeară săracă“.

„De aci mi-am împrumutat titlul studiului meu: „Codrul frate cu Românul“.

Pentru-ce? — e o enigmă. Dar să-l lăsăm pe dl T. Raica să urmeze:

„Dar ideia înfrățirii Românului cu codrul nu este nici alui Eminescu nici a mea“...

Nu m'am ludoit de aceasta din urmă mai ales; și de aceea trec la „idea“ d-tale, dle Raica (p. g. 82):

„Analizînd cuvintele din Codrul frate cu Românul vedem că fie-care are, cel puțin, câte două înțelesuri. Astfel vorba codru, în ziceri ca: fîmîndul codrii visează, sau codru de pâne, de mămăligă, înseamnă: bucată; ear în expresiunea: codru verde, înseamnă: pădure. Verba Român, în zicerea: Român de neam, înseamnă popor (?). În: sunt Român și nu am teamă, înseamnă viteaz. O evoluție intelectuală (!!) și mai importantă s'a petrecut cu vorba frate.

„Frăția este de două feluri: prin naștere și prin facere. Deși limbă română confundă adeseori aceste două cuvinte ca în: a născut sau a făcut un copil. eie nu sunt identice. Una este a naște și alta a face. Nașterea precede facerea, dupăcum natura precede arta (cf. a:s=facere, acțiune; iner=națiune). Înțelesul cel mai clar al acestor cuvinte este arătat în Crezul creștin, unde se zice de Cristos că era: „lumină din lumină, Dumnezeu adevărat din D-zeu adevărat, născut ear nu făcut Cristos a fost născut, Adam făcut. Deci frăția născută se rapoartă la membrii aceleiași familii; ear cea făcută la raportul acestora cu străinii. Naște întrebare, în care din aceste două înțelesuri este luată înfrățirea Românului cu codrul“.

Pîn ru Dumazeau, dle Raica, ce întrebare? Poate d-ta să fi născut din — tufă? Dar să lăsăm acest judicios capitoi;

DIN ROMÂNIA.

24 Ianuarie. A 44-a aniversare a Unirii-Principatelor s'a sărbătorit în Capitală ca și în restul țării, cu o deosebită solemnitate.

Estă sărbârile date cu această ocazie în Capitală:

Liga Culturală a dat Vineri seara la Ateneul Român o frumoasă gârbă pentru comemorarea acestei zile, scumpă neamului românesc.

Sala era literalmente plină de lume. Sărbărea s'a început printr-o conferință ținută de dl. G. Panu, deputat, despre „Idea națională și ideea de Stat“.

Dl. G. Panu, după ce face elogiul zilei și arată cât au bine-meritat dela Patrie acei cari au făcut Unirea, intră în subiectul conferinței d-sale.

Oratorul spune că ultima sa conferință, tot pentru Liga Culturală, a ținut-o la Ateneu în 1892. Câtă deosebire este însă de atunci și acum: deosebire în bine. Atunci s'a confundat ideea politică cu ideea culturală. A fost o greșală.

Sunt State, zice d-sa, care n'au idee națională, cum este Elveția, Belgia. Popoarele mari, cu idei naționale, când își termină aspirațiunile, se dădă la cuceriri. Numai la popoare mici, cum suntem noi, ideea națională este senină.

În fundul ideii naționale, exploatate de State mari, există o bață de cucerire. La ele se perde ideea de naționalitate și rămâne numai cea de Stat.

Noi, ca ideea politică, pentru moment, să luăm lucrurile așa cum sunt. Unii din Români aparțin Imperiului deast, alții Rusiei, Turciei. În asemenea situație ce putem face? Să-i desrobim! Ar fi lucru imposibil. Așa fiind, avem un mijloc de a-i desrobi prin limbă, cultură, literatură, artă. Unitatea culturală este aceea care ne leagă cu cei din Bucovina, Transilvania, Basabia, Macedonia.

Ca exemplu putem lua poporul german, care este atât de strâns legat prin limbă și literatura sa.

Acesta este mijlocul prin care la un moment dat se poate împlini unirea și fără voia noastră.

Limba este mai trainică decât ori ce cucerire.

Aceasta a înțeles-o Liga. Când literatura noastră va fi gustată de toți, atunci în săvârșit unitatea culturală a poporului român, și aceasta va fi cea mai mare cucerire pe care am fi făcut-o.

Conferențiarul arată apoi fazele prin cari a trecut literatura noastră și cum împrejurările au avut-o pe rând când noi de-

aci, când Românii de peste Munți. Acum sediul intelectual este la noi. Și e natural să fi așat căci o dezvoltare literară presupune independență și e foarte greu să te dezvolți în domeniul literaturii când nu ești liber.

Franța este aceea care ne-a oprit pe noi în dezvoltarea noastră intelectuală prin forța ei literară.

Când vom ajunge să avem o literatură gustată de 10 milioane de cititori, atunci și noi ne vom ridica nivelul cultural.

Noi, termină oratorul, avem datoria să ne cultivăm limba, să ne îmbogățim literatura.

Tunete de aplause acoperă ultimele cuvinte ale distinsului conferențiar.

După aceea, corul societății Carmen, dirijat de dl. G. D. Kuvac, a cântat cu o rară măiestrie „Deșteaptă-te Române“, „Hora Unirii“, „Cucuruz cu frunza în sus“, „La drum“, etc. cari au fost foarte mult aplaudate și bisate.

Sărbărea s'a terminat la orele 10^{1/2}.

La Ateneu, societatea istorică a studenților în literă a ținut o ședință festivă.

La această festivă a asistat și dl. Spiru Haret, ministrul instrucțiunii, publice.

Sărbărea s'a deschis prin intonarea imnului regal, executat de elevii seminarului central, după care apoi dl. G. Petrescu-Dâmbovița, președintele societății, a rostit un cuvânt de deschidere.

Dl. Th. Th. Orovoanu, din partea Asociației generale a studenților, și d-șoara M. Balderin și A. Focșenșu, au rostit, de asemenea, cuvântări ocazionale.

A urmat apoi conferința „24 Ianuarie“, ținută de dl. Al. Bărcăneală.

A urmat apoi diferite producțiuni musicale și de gimnastică.

Societatea istorică a trimis apoi o telegramă M. S. Regelui și alte două telegramă dlui Sturdza, președintele consiliului de miniștri, și dlui Gr. Tocilescu, care se afla la Craiova spre a vorbi în Ateneul de acolo.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 10 Februarie n. 1903.

Știri personale. Magnificența Sa dl. vicar V. Mangra a sosit ieri dela Oradina în Arad.

Tot ieri a sosit în Arad și dl. deputat sinodal Virgil Tomici.

Azi, la orele 4 este așteptat să sosească dl. protosinel Dr. I. Șoca mandatar al I. P. S. Sale Mitropolitului pentru a conduce alegerea de episcop.

Inscrierile pentru bilet de intrare pe Joi în catedrala unde se va ține alegerea de episcop al Aradului se pot face până Mercuri la amiază, în cancelaria consistoriului. Biletele se vor da Mercuri după-amiază.

Ciocan deputat. Din Năsăud se depeșează că în locul fostului deputat Beck Marczel care a abzis, s'a ales Ciocan János fără contra candidat.

Candidați berechet. Pentru postul de jude cercuat la Giula au candidat nu mai puțin decât 43 persoane, între cari mai ales advocați, din toate părțile țării.

Piața Aradului, care a post pusă la ceranță din cauza epidemiei ce bătuse între porci, rămâne și mai departe sub carantină, cel puțin pentru viitoarele săptămâni așa a decis ministrul de agricultură.

Cercul Făgetului după-cum suntem informați va ajunge cât mai curând în vacanță. Actualul deputat baronul Harkány János abzice de mandat.

Jude acusat. În cercurile din Budapesta face mare senzație faptul că în contra judeului de tribunal Sods Kálnán s'a pornit cercetare crimină. Mai mulți inși au făcut adică aratare că printr'un agent al său, cu numele Schwartz Abraham, lua mită dela cei cari aveau daravezii la tribunal.

Schwartz a și fost arestat ear în contra judeului se urmează cercetarea. Eri până seara la 11 ore a fost ascultat de căpitanul de poliție Bórosy. Sunt indicii grave.

Navigație pe Mureș. Eri s'a prezentat la ministrul de agricultură o deputație compusă din deputați -- de pe teritoriul comitatelor Arad, Cianad și Ciongrad, pentru a urgenta canalizarea Mureșului așa fel, încât să poată comunica pe el vapoare. Ministrul a răspuns că se lucrează deja la planul de a înlesni navigația între Arad și Seghedin.

Datoria României, după-cum rezultă din situația publicată la 1 Ianuarie 1903 de ministerul de finanțe este de 1 miliard 393 milioane 839,611 lei.

Catastrofă îngrozitoare. Se telegrafază din San-Francisco că o furtună îngrozitoare a bătuit pe insulele Polineze. Patru dintre insule au fost așa zicând distruse; 40 000 oameni și-au pierdut viața. Furtuna a început la 13 Ianuarie și a ținut 7 zile.

Karaveloff, unul dintre bărbații de stat ai Bulgariei, a încetat Sâmbătă subit din viață. Fusese tipul politicii orientale: din băiat de prăvălie ajunsese revoluționar, apoi deputat; la 1886, când fu detronat Alexandru de Battenberg, era prim-ministru și tradase pe prințul nu pentru-că ar fi fost piătii ori ar fi vrut ca țeara s'ajunga în mâinile Rușilor, ci pentru-că așa credea, numai prin bunăvoința Rusiei Bulgaria poate propăși.

Contra-revoluția, condusă de Stambuloff, readusese însă pe prințul și Karaveloff reușise totuși să ajungă unul dintre cei trei regenți; dar a ajuns apoi și în temniță. Stambuloff în urmă a vrut să propună grațierea și i-a trimis vorba să facă o rugare. Dar Karaveloff a răspuns: „Voiu eși de aici numai când în locul meu va intra Stambuloff“.

Încăpăținarea asta a plăcut și lui Stambuloff. După căderea lui Stambuloff a fost nu numai grațiat, dar la 1901 a ajuns prim-ministru. Pe vremea războiului cu Sârbii fusese ministru de finanțe și a dus războiul fără a face împrumut.

A murit sărac, căci era foarte cinstit. Când era în temniță, soția lui nici dela prietenii n'a primit ajutor, ci se susținea din ce câștiga ca profesoară de limbă; chiar de mâncare ea ferbea și ducea soțului ei, fiindu-i teamă că altfel îi vor otrăvi. Chiar și acum ea este institutoară în Ruscuc. A fost o femeie de rară frumusețe.

Drama dela Drezda pare că se apropie de sfârșit. Giron, o fapt încheput deja, s'a stabilit la Bruxelles ear prințesa Luisa, însoțită de fratele său Leopold Wörling, de advocatul Lachenal și de un doctor, a sosit ieri la Nyon și s'a instalat în casa de sănătate a doctorului Martin.

Starea principesei este destul de gravă. Sufere mult și despărțirea ei de Giron telegrama spun că s'a făcut în urma intervenției Papet.

Șarlatanerie cu dollari. Un tânăr elegant îmbrăcat s'a prezentat Joi în prăvălia unui bijutier, Z. Z., din Budapesta. L'a rugat pe bijutier să-i arate câteva bijuterii. Arătându-i să și aleagă un inel elegant de un fason extra-ordinar și cu bijuterie. Într-o clipă apoi căș prețuște și spunându-i-se, că 500 coroane, își scoase portmoneul și fara un cuvânt plăti cu 25 bancnote de dollari americani și s'a dus. După-aceia bijutierul trimise bancnotele la o bancă să le schimbe. Aici i-s'a spus, că sunt eșite din circulațiune și nu s'ajung nimic, deci nu pot fi nici schimbate. La aste bijutierul fugi la poliție, ear pe oamenii eși îi mână prin oraș după șarlatan. Unul dintre ei chiar atacă dote de el, când ruga pe portarul hotelului Royal să-i schimbe o bancă americană. Fu tras de loc la poliție, unde a zis, că e american din Boston și îl cheamă Paul Haberman. După unel investigații s'au aflat la dîsul multe bancnote de cele de sus, ear paltonul lui costa aproape 1200 coroane. În bunămare avea o mulțime de bijuterii scumpe. Poliția, care e de părere, că Haberman e un specialist rar în șarlatanerie, a deținut pe elegantul șarlatan. Haberman e numai de două zile în Budapesta.

POSTA REDACȚIEI.

Prof., Budapesta. Primit. Multe mulțumiri. Îi vom face loc cu plăcere.

Red. respons. Ioan Russu Șiriana. Editor Aurel Popovici-Barciannu.

Insertiuni și reclame.

Specialitate arădană este „ELIT-KÁVEHÁZ“

local de petrecere pentru domni; musică toată noaptea.

Buff-tul este excelent. Beuturi gustoase, îndeosebi vinuri bune din patrie și străinătate. Prețuri moderate.

Se recomandă și celor din provincie.

... și bazosului scris pe piei de oare sunt același lucru?

Frunză la brază și catedră, e tot aie? Făc analogie între mătă și eisma? Tăvăștește cordelul, domnule! dacă ț'ama e bine.

Oi dacă nu ț'at aruncat cordelul în foc înainte de a ț'i pune pe hârtie „teorie“, să te mai vedem.

Capitolul „studiul Codrul frate cu Românu“ în care dl. Raica se ocupa de „Caracterizarea celor trei epoci“ începe așa: „Epoca I. Cât timp au stat Români în cedru, în mijlocul arborilor, sub imediata influență a frumuseții naturale, ei cunoșteau prea bine frunzele și foile, decât să le confundă, (?!?) țineau prea mult la arbori și flori. (Esti sigur?) decât să-i dă înlocuiască cu orice le-ar fi venit în minte. Deci, trebuie să admitem, că cele dinăun poezii populare române nu cunoșteau decât frunze de arbori și foi de flori (mrbă).

„Așeză însă, peziile populare în care se mai deservă acest raport natural și pur-nativ, sunt foarte puțin. Cu atât mai puțin, cu cât mai departe suntem de epoca primă a petrecerilor noastre la codru.“

Și cu toate acestea, dl. Raica, tot zant. Și sunt eufese din gura poporului în zilele noastre, ba citate și de d-ța, după Iarlic-Bărsu, poezii cu marea „epocă primitivă“ a d-tate.

Ș'apoi dacă poezia populară n'ar fi trecut și n'ar trece din gură în gură, din generații în generații, de unde își găsea dl

Răzsc material pentru „studiul“ său, asupra cărui „Tribuna“ atât de mult a atras atențiunea cetitorilor săi?

Românu „ține minte“, — dacă arș minte, se înț-lege; nu-i așa dle Raica? acesta e un proverb strămoșesc. Ear după definiția unui prieten al meu, Românu se împart în: cumini și proști. De această împărțire trebuie să ț'i dai seamă când te-ai așternut la „studiu“. De sigur că cei ce ț'in minte și duc mai departe cele învățate sunt cumini. Așa e și marele nostru poet anonim: poporul!

Dar oare Români cari și-au uitat de sine și s'apucă de lucru la cari nu se pricep, în ce categorie au să fie puși?

De încheiere, mă adresez dlui Silvestru Moldovan, director al „Tribunei“.

Articolul din „Tribuna“ prin care dl. T. Raica îi „dă gata“ pe Russu Șiriana, are următorul post scriptum: „Ce zice la toate acestea domnule Goldiș“?

Întreb acum eu pe dl. S. Moldovan, care e autorul unei frumoase și serioase căști („Țara noastră“), ce crede d-sa de seriozitatea bombasticului, banalului și gravului său colaborator dela Ploiesti?

Poate fi luat în serios, dl. T. Raica?

S. Secula.

*) Autorul articolului „Sălbătăcirea moravurilor“.

... trecem la altul, — poate vom avea mai mult noroc.

În capitolul despre „Forma domului“ dl. Raica se ocupă de „frunză verde“ (cum verde pentru d-sa) dela începutul poezii noastre populare; și explică, după cum urmează:

„Mi s'ar putea obiecta (de ce nu obiecta dle profesor?) că dintr'un arbore, frunză verde, sau dintr'un frunzuliță nu se poate numai decât conchide la petrecerea Românu în cedru, mai ales, că în cele mai multe poezii populare, aceste elemente sunt inconștient și chiar anapoda (expresia literară! în „Studiul literar“) înțebuințate. Recunoșc că aci n'avea de-a năie frugmente, niste rămășițe din trecut, ear sunt adeseori inconștiente și nelucluse, toamă pentru-că s'au schimbat condițiile vieții sociale, în cari s'au produs. Dar admîțind că, din niște fragmente, ale trecutului, azi inconștiant înțebuințate ne sentem în drept să scoatem nici o înțebere, stăruie înțebere însemnare istorică pot avea celea 3-4 cuvinte slavone d la începutul sau sfârșitul actelor publice române din v. XVII și XVIII?“

Auzi, auzi!

Va să zică, pentru dl. T. Raica, profesor de limba română, „stăruie înțebere“ și „frunză verde“ sunt tot una? Poezia popo-

* Dl. Raica are mania virgulelor.

A apărut:

„Amvonul bisericii gr.-ort. române“

— Tomul I. —

Predici: pentru toate Duminicile de peste an, care se estinde pe 30 coale de tipar octav mare.

Preț: gă aceea, că se prezintă elegant, fiind tipărit cu litere nouă, mai are și fiecare predică câte un clișeu (iconă) sfântă.

Predicile cuprind citațiuni și pilde bogate din: Sf. Părinți, istoria clasică a anticității, precum și din istoria noastră națională.

Eșind opul mult mai voluminos decât cum s'a crezut, prețul lui se urcă la 3 coroane.

Pentru spedarea mai cu înlesnire a opulului P. T. abonenți sunt rugați a trimite prețul cărții adăugând și 20 fil pentru francare.

Opul se poate procura dela autorul: I. Niorescu, prof. de rituale în Arad, str. Révey Nr. 10

763 - 9

achetarea în provinciă gratuit!

Cornel Tămășdan,

prăvălia de coloniale, de delicatose și de ape minerale.

Arad, Iozefföherczeg-ut nrul 12.

Își recomandă prăvălia bogat asortată, unde să capăta din primul isvor articoli de coloniale și delicatose, tee și rumul cel mai fin din străinătate, tot felul de ape minerale, vinuri din țară și din străinătate, șampane franceze și ungurești, cognacuri, toate cu prețurile cele mai moderate.

Asigurând P. T. public despre un serviciu prompt și ieftin sunt

cu deplin respect

Cornel Tămășdan.

884 4-10

La plățile în bani gata se dau favoruri de 2 procente.

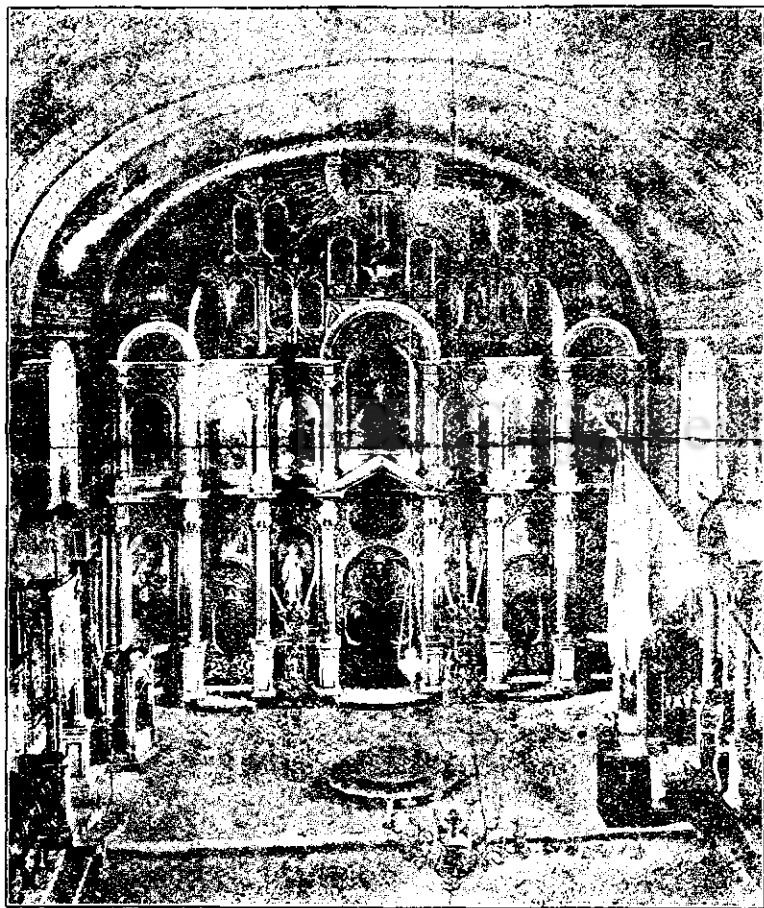
Serviceiu prompt și grabnic.

Telefon nr. 419

Telefon nr. 419.

Ioan Cotîrlă și fiul

atelier de sculptură, tâmplărie și strugărie.
Oravița-română.

Aranjament complet pentru efectuare de iconostase (temple), tronuri, jerturi, strane, chivoturi, răpizi și ori-ce alte lucrări de lemnărie în bisericile noastre de rit oriental. Schițare și efectuare de planuri după comande, mobile și tot felul de instrumente de școală, bănci, table, catetre, mașini de socotit etc.

Prețuri moderate. — Garanță desăvîrșită.

La cerere atestate despre rezultate de până acum.

867 - 9

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și inviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, țiuțuri de ureche, bătaie de inimă, sgârșiri de inimă, astma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftel de mâncare, răceală la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră ischias, udulul în pat, influenza, insomnia, epilepsia, circula-

ția neregulată a sângelui și contra multor altor boale, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Insușirea acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant în corpul omenească binefacătorul curent, când pe departe vindecă cu succes boalele aflițoare, eară pe de altă parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărei, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari prăfuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta“, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și răspândit.

Chiar și ieftinătatea estraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înțepire.

824 - 140

Prețul aparatului mare e Cor. 6. folosibil la morburii învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4. folosibil numai la copii și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și expedare pentru țeară și străinătate e:

Müller Albert, Budapesta, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmán.

Telefon 219.

Fondat 1850.

Gebharth I. și fiul Arad.

Piața Andrassy 16.

Articole de luminat.

Asortimentul cel mai mare în candelabre pentru electricitate și gaz

Primim înscriinări pentru instalarea luminii.

Specialitate:

Fituluri Ditmar.

Pe lângă mai mare lumină, mai puțină consumație.

Tacâmuri de porțelan:

Colecție deplină pentru service de masă, tee și cafea. Dela cele mai ieftine până la cele mai fine.

Asortiment bogat în cești de cafea, thee și mokka.

Dintre obiecte de lux asortiment mare de obiecte peramice.

Articole de sticlărie:

Asortiment de obiecte de sticlărie indigene și străine în prețuri ieftine. Dela cele mai simple până la cele mai moderne lucruri. Asortiment stabil de sticlărie colorată.

Articole de argintării:

Singurul deposit pentru obiecte de lux „Kayser Zinn“ reprezentanța argintării din Köröczbánya. Tacâmuri din argint alpacca, și alte obiecte de alpacca.

876 7-10

